

1. marts 2024

Kontaktperson:

Louise Morris Jones

51328216

lmjo@syddjurs.dk

Bilagsmateriale

Status på arbejdet med Samarbejdsaftalen om børn og unge i psykisk mistrivsel i den tværsektorielle implementeringsgruppe, Randersklyngen

Baggrund

Randersklyngens arbejde med det politisk prioriterede indsatsområde børn og unges mentale sundhed er fokuseret i implementering af "Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel". Aftalen udgør en fælles ramme for den tværsektorielle kommunikation og koordinering i sundhedsklyngerne om de børn og unge i alderen 0-18 år, der er i psykisk mistrivsel.

Randersklyngen har nedsat en tværsektoriel implementeringsgruppe, der skal omsætte samarbejdsaftalens indsatsområder til fælles udviklingsområder.

Fælles udviklingsområder

Samarbejdsaftalen indeholder tre delindsatser, som er væsentlige for at styrke samarbejdet om børn og unge i mistrivsel på tværs af sektorer:

1. Oprettelse af kommunikationsvej mellem almen praksis og kommuner om børn og unge i psykisk mistrivsel
2. Rådgivning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling
3. Implementering af de anbefalinger i forløbsprogrammerne for børn og unge med psykisk sygdom, der vedrører det tværsektorielle samarbejde.

Organisering

Implementeringsgruppen består af repræsentanter fra psykiatri, somatik, almen praksis, sundhedspleje, PPR og familieområdet.

Den 28. november 2023 blev der på klyngestyregruppemødet desuden indstillet til, at klyngestyregruppen nedsætter en styregruppe på chefniveau med et klyngestyregruppemedlem som formand, med henblik på at sikre fremdrift i implementering af samarbejdsaftalen.

Herudover godkendte klyngestyregruppen, at der afsættes en økonomisk ramme til deltidsansættelse af en midlertidig tværgående proceskoordinator og til øvrige udviklingsinitiativer ved implementering af samarbejdsaftalen.

I det følgende aflægges status på implementeringsgruppens arbejde med de tre delindsatser i samarbejdsaftalen, som i ovennævnte blev defineret som fælles udviklingsområder.

Status

1. Oprettelse af kommunikationsvej mellem almen praksis og kommuner om børn og unge i psykisk mistrivsel

Tre ud af fire af kommunerne i Randersklyngen er færdige med at oprette de systemer, der giver mulighed for direkte korrespondance med almen praksis. Den sidste kommune er i gang med at oprette systemet og forventer at kunne åbne op for korrespondancemodulet i nærmeste fremtid.

Kommunerne oplever den direkte korrespondance med almen praksis som en fordel, så det undgås at sidde i telefonkø. Gruppen peger ligeledes på vigtigheden i, at det aflaster forældre, som ellers har oplevet at være tovholder i kommunikationen mellem almen praksis og PPR.

Der kan være forskellige udfordringer rent teknisk alt afhængigt af hvilket system, der er implementeret, eksempelvis om man kan vedhæfte filer eller ej. Der arbejdes på løsninger af sådanne tekniske udfordringer, når de opdages.

Det er fortsat vigtigt, at kommuner og almen praksis er opmærksomme på forpligtende aftaler om gensidig information, så informationen bliver tovejs, som formålet beskriver.

2. Rådgivning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA)

BUA beskriver, at man er i gang med at udvikle og implementere tiltag i relation til samarbejdsaftalen, eksempelvis kompetenceudvikling, finjustering af rådgivningsenheden, lettilgængelig viden til forældre m.fl.

Rådgivningsenheden i BUA har en direkte kontaktmulighed for sparring for medarbejdere i kommunalt regi. Her drøftes generelle faglige problemstillinger. BUA henviser til, at der ikke drøftes konkrete sager, og at der af denne grund ikke skal søges om samtykke, da indholdet således udelukkende er faglig sparring. BUA påpeger, at de faglige drøftelser ofte er med henblik på at få afklaret, om der er tale om en henvisning eller ej.

Kommunerne oplever generelt, at Rådgivningsenheden hos BUA fungerer, og at sparringen er effektiv. Nogle kommuner beskriver det som en udfordring, at BUA har et krav om at sparringen er 1:1. Dvs. hvis flere psykologer oplever samme problemstilling eller tvivl, så må de ikke deltage mere end én i sparringen. BUA henleder opmærksomheden på baggrunden for denne beslutning, som vedrører patientrettigheder og anonymitet.

Kommuner kan have behov for prioritering af eksempelvis leders deltagelse, for at lederen kan være behjælpelig med sagen efterfølgende samt muligheden for at kunne give tilbageløb til resten af faggruppen omkring den pågældende problematik/afklaring. Kommunerne beskriver endvidere et behov for en mere detaljeret, specialiseret sparring fra BUA, som BUA i øjeblikket ikke har mulighed for at give, da der i øjeblikket er tale om generelle faglige drøftelser. Konsekvensen for nogle kommuner er, at kommunen holder sig tilbage med brug af sparring fra BUA. BUA vil jævnfør dette invitere til en drøftelse i implementeringsgruppen om muligheder for sparring. Gruppen bør afklare snitfladerne mellem BUA og VISO, hvor man kan få specialiseret rådgivning.

Generelt oplever både kommuner og BUA et mulighedsrum, hvad angår samarbejdet. Almen praksis påpeger også kapacitetsudfordringer i BUA som en udfordring. Alle parter i implementeringsgruppen ser behovet for en afstemt infrastruktur. Implementeringsgruppen henleder opmærksomheden på, at der mangler en struktur for den væsentlige kommunikation og vidensdeling, herunder løbende status til hinanden, som er forudsætningen for et overordnet kendskab og samarbejde. Af samme årsag er det en udfordring at have fokus på samtidighed i udviklingsprocesserne når der aktuelt lander forskelligartede initiativer som griber ind i samme strukturer, eksempelvis Lettilgængelige behandlingstilbud samt Tidlig opsporing og indsats for børn og unge i tre risikogrupper.

3. Implementering af de anbefalinger i forløbsprogrammerne for børn og unge med psykisk sygdom, der vedrører det tværsektorielle samarbejde

Repræsentanterne i implementeringsgruppen oplever et fortsat behov for at styrke det tværsektorielle samarbejde. Forudsætningen for dette arbejde indebærer at tydeliggøre konkrete behov for en styrket infrastruktur på tværs af sektorer, eksempelvis

- Faste kontaktpersoner
Børne- og Ungepsykiatrien efterspørger faste kontaktpersoner i kommunerne, som modtagere af væsentlig og generel information. Kommunerne efterspørger ligeledes faste kontaktpersoner i BUA. Herunder efterspørger parterne at repræsentanterne i gruppen bør forpligte sig på at give en status på væsentligt input i relation til samarbejdsaftalen, lettilgængelige behandlingstilbud m.fl. Forudsætningen for at lykkes i det tværsektorielle samarbejde ligger blandt andet i forpligtigelsen på hinanden og et øget kendskab til hinandens områder.
- Bedre sparringsmuligheder
Børne- og ungeafsnittet på hospitalet efterspørger en struktureret sparringsmulighed på tværs af somatik og kommune/psykiatri samt direkte kontaktmuligheder. BUA tilkendegiver at gruppen med fordel kunne drøfte ønsket om generel og relevant vidensdeling/sparring i implementeringsgruppen.
- Tydelige målgruppekriterier
Både hospital og almen praksis efterspørger en tydeliggørelse af målgruppekriterier for at sikre gensidigt kendskab til hinandens områder og i arbejdet henimod et fald i tilbagehenvisninger fra BUA til almen praksis samt med henblik på at nedsætte ventetid for familierne.

- Kortlægning og visualisering af samarbejdsflader
Alle repræsentanter i implementeringsgruppen påpeger et behov for at kortlægge, hvordan en tydelig infrastruktur bør udarbejdes samt et behov for at visualisere dette i et professionelt og brugerorienteret perspektiv, så vi ved 'hvordan hænderne når sammen'. Der henvises bl.a. til inspiration fra Region Nordjylland, hvor en hjemmeside er vejviseren for både almen praksis, sundhedsplejersken samt forældre: www.taetogtoer.rn.dk

I det følgende afsnit beskrives implementeringsgruppens anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes med de beskrevne udfordringer og identificerede behov.

Implementeringsgruppens anbefalinger til ændret organisering og formålsbeskrivelse

Implementeringsgruppen har identificeret væsentlige opmærksomhedspunkter, som ligger til grund for nedenstående anbefalinger. Ligeledes har implementeringsgruppen i det følgende forsøgt at tage højde for forestående nationale initiativer

Sammenfald med Lettilgængelige behandlingstilbud og Tidlig opsporing og indsats for børn og unge i tre risikogrupper

I rapporten *Faglig ramme for det kommunale behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel*, som rammesætter de lettilgængelige behandlingstilbud med initial implementering juli 2024, ses et markant sammenfald mellem implementeringsgruppens repræsenterede områder og de anbefalede samarbejdsstrukturer i rapporten.

De centrale opmærksomheder fra *Faglig ramme for det kommunale behandlingstilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel* knytter sig til:

- Tilbuddets organisatoriske forankring og kapacitet
- Klar definition af målgruppen og formidling heraf
- Viden og kompetencer, herunder etablering af faglige miljøer
- Systematik og struktur for tværgående og tværsektorielt samarbejde

Disse centrale opmærksomhedspunkter er sammenlignelige med de behov implementeringsgruppen har identificeret i det nuværende samarbejde, og som gruppen ser en nødvendighed i at arbejde videre med.

Sundhedssamarbejdsudvalget besluttede den 29. september, at der skal udarbejdes en samarbejdsaftale om *tidlig opsporing og indsats for børn og unge i risikogrupper*. Der er tale om tre konkrete grupper:

- Børn og unge med erkendte psykiske problemer
- Børn med kronisk somatisk sygdom

- Børn og unge der er pårørende til forældre eller søskende med psykisk sygdom

Der er direkte sammenhæng mellem leverancer i samarbejdsaftalen om *Tidlig opsporing og indsats for børn og unge i risikogrupper* og de lettilgængelige tilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel, som implementeres i 10 års planen for psykiatrien.

Implementeringsgruppen peger på, at gruppens formål ændres til blandt andet at rumme ovennævnte initiativer således at relevant koordinering, opbygning af samarbejdsflader samt afstemthed i udviklingsprocesserne sikres.

Ændret formålsbeskrivelse

Implementeringsgruppen anbefaler at gruppens overordnede formål er:

- At sikre at arbejdet om Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel samt fremtidige samarbejdsaftaler og initiativer, som griber ind i samme strukturer som nuværende samarbejdsaftale, behandles i gruppen. Herunder at gøre initiativernes indsatsområder til fælles udviklingsområder.

For at sikre samtidighed i forskellige udviklingsprocesser, som netop griber ind i samme samarbejdsflader inden for børn og unge med psykisk mistrivsel, er det nødvendigt at Implementeringsgruppen får et bredere tværsektorielt fokus på samarbejde inden for børn og unge i psykisk mistrivsel, mere end implementering af samarbejdsaftalen og børn og unge i psykisk mistrivsel.

Bidraget fra Implementeringsgruppen bør være at styrke den tværsektorielle infrastruktur på området, herunder den relationelle koordinering og sparring i relation til relevante initiativer som eksempelvis *Lettilgængelige behandlingstilbud* og *Tidlig opsporing og indsats for børn og unge i tre risikogrupper*. Fremover vil fremtidige relevante initiativer kunne behandles i gruppen med fokus på det tværsektorielle samarbejde. Herved opnås et styrket kendskab til og en gensidig forståelse for hinandens handlemuligheder i arbejdet med at styrke den helhedsorienterede indsats for barnet mellem region, almen praksis og kommune, i arbejdet med kvalitet i de henvendelser der sendes tværsektorielt samt de krav der bør være til den tværsektorielle samarbejdsstruktur. Ændringen af formålsbeskrivelsen skal sikre at arbejdet med den nuværende samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel samt fremtidige samarbejdsaftaler og initiativer, som griber ind i samme strukturer som nuværende samarbejdsaftale, behandles i gruppen.

Organisering

- Fokus på agile handlemuligheder

Implementeringsgruppen anbefaler, at man afviger fra at indskyde endnu et led, som der tidligere blev indstillet til og godkendt på klyngestyregruppemødet den 28. november 2023. Formålet er at sikre agile handlemuligheder i en tid, hvor ikke blot samarbejdsaftalen om børn og unge i psykisk mistrivsel, men også andre væsentlige tiltag, herunder *lettilgængelige behandlingstilbud* m.fl. bør

være en del af drøftelserne og beslutningerne i gruppen, for at sikre nødvendig samstemt hed og koordination på området i Randersklyngen. Der bør desuden sikres en tydelig struktur for kommunikation til klyngestyregruppen og Den kommunale sundhedsstyregruppe (KOSU), hvor eventuelle relevante beslutninger skal træffes. Der udpeges desuden en formand for gruppen fra den kommune, som stiller med sekretariatsbetjening for at sikre sammenhængskraft i mellemrummene mellem møderne.

- Repræsentanter med beslutningskompetence
Implementeringsgruppen vurderer, at det er afgørende for fremdriften i dette væsentlige arbejde, at gruppen er repræsenteret med medlemmer, som har beslutningskompetence ind i egen organisation inden for det mandat gruppen gives af klyngestyregruppen. De tværsektorielle områder er velrepræsenterede i gruppen. Det er væsentligt at repræsentanterne i implementeringsgruppen har en god infrastruktur ud i praksis og til beslutningstagere i egen organisation. Mandatet ift. beslutningskompetence bør være veldefineret. Ansvar for repræsentation af skole- og KUI-perspektivet bør placeres tydeligt hos repræsentanter i gruppen.

Det vurderes, at man vil arbejde mere effektivt, sikre den nødvendige fremdrift og opnå en markant synergieffekt ved at samle arbejdet omkring børn og unge i psykisk mistrivsel i implementeringsgruppen med en ny og bredere dækkende formålsbeskrivelse samt med fokus på den korrekte organisering og repræsentation.